

UNIVERSITATEA OVIDIUS DIN CONSTANȚA

DOMENIUL DE DOCTORAT - FILOLOGIE

REZUMATUL TEZEI DE ABILITARE

**Verbele și nominalele psihologice – perspective
comparative**

CANDIDAT

Prof. univ. dr. BEJAN CAMELIA

REZUMATUL TEZEI DE ABILITARE

Această teză propusă în vederea obținerii Atestatului de Abilitare este structurată în două părți. Prima parte prezintă un sinopsis al activității mele profesionale și cercetărilor de specialitate desfășurate după obținerea titlului de Doctor în Filologie în 2005. A doua parte cuprinde planul de dezvoltare a carierei profesionale și științifice.

1. Partea întâi a tezei de abilitare, intitulată *Realizări pe direcții tematice disciplinare sau interdisciplinare*, este organizată în trei capitole, care oferă o perspectivă asupra realizărilor profesionale, direcțiilor de cercetare și rezultatelor cercetării.

În capitolul *Realizări profesionale* am precizat faptul că sunt licențiată a Universității de Vest din Timișoara, Facultatea de Filologie, specializarea *Limba și literatura engleză – Limba și literatura germană* (1981) și că am obținut titlul de Doctor în Filologie, pentru teza intitulată *Verb Nominalizations in English and German. Nominalizări cu bază verbală în limbile engleză și germană*. în domeniul FILOLOGIE, cu distincția *magna cum laude*, susținută la Universitatea din București în 2005, sub îndrumarea d-nei profesor univ. dr. Alexandra Cornilescu.

Activitățile didactice efectuate după obținerea titlului de doctor au constat în predarea cursurilor de lingvistică:

- la nivelul studiilor universitare de licență: *Limba engleză contemporană: sintaxa, Istoria limbii engleze, Limba engleză contemporană: lexicologia, Limbă și societate: dialecte americane, Gramatica comparată a limbilor germanice* (curs opțional).
- la nivelul studiilor universitare de masterat: *Variatăți ale limbii engleze, Noțiuni de gramatică integrată, Elemente de lingvistică contrastivă*.

În paralel, am desfășurat activitatea de coordonare a lucrărilor științifice ale studenților, masteranzilor și doctoranzilor și am participat la conferințe internaționale și la proiecte științifice. Toate aceste preocupări demonstrează faptul că dispun de calitățile de coordonator al unor proiecte științifice, precum și de recunoașterea profesională care atestă dobândirea independenței științifice în domeniul lingvisticii engleze.

În capitolul al doilea sunt prezentate direcțiile principale de cercetare și publicațiile în raport cu disciplinele predate la nivelul studiilor de licență și masterat. De la obținerea Doctoratului în Filologie în 2005, m-am concentrat în principal pe teme de cercetare care provin din trei discipline lingvistice: sintaxa, istoria limbii și lexicologia.

Temele de cercetare care m-au preocupat constant sunt:

- *Sintaxa și semantica verbelor și nominalelor psihologice.*

Disciplina la nivelul studiilor de licență: *Limba engleză contemporană. Sintaxa.*

- *Sintaxa emoției în piesele lui Shakespeare.*

Disciplina la nivelul studiilor de licență: *Istoria limbii engleze.*

- *Tipologia expresiilor idiomatice emotive cu bază verbală.*

Disciplina la nivelul studiilor de licență: *Limba engleză contemporană. Lexicologia.*

Contribuțiile mele la aceste teme de cercetare sunt mai ales studii asupra nominalelor și verbelor psihologice, precum și asupra expresiilor idiomatice care indică stări emoționale. Cadrul teoretic adoptat în elaborarea contribuțiilor științifice este cel al lingvisticii engleze, cu precădere din domeniul sintaxei, istoriei limbii și lexicologiei. Cercetarea s-a desfășurat din perspectivă sincronică sau diacronică, cu referire la o singură limbă sau, de cele multe ori, din perspectivă comparativă, prin raportare la datele din limbile engleză, germană și română. Pentru fiecare temă de cercetare am prezentat publicațiile și am scos în evidență relevanța acestora în plan științific și didactic.

Lista de publicații cuprinde trei cărți elaborate ca unic autor: (2017) *English words: structure, origin and meaning*. New York: Addleton Academic Publishers (233 pag.), (2017) *Morphosyntactic changes in the history of English*. Iași: Editura PIM. (210 pag.), (2007) *Old and Middle English. A Linguistic Introduction*, București: Editura Cartea Universitară, (203 pag.), un dicționar frazeologic: (2017) *English-Romanian Dictionary of Idioms. Dicționar englez-român de expresii și locuțiuni idiomatice*. Iași: Editura PIM (476 pag.) și două cursuri universitare, publicate în 2022: *English Syntax. The Simple sentence*. (216 pag.) și *English Syntax. The complex sentence*. (215 pag.), Iași: Editura PIM.

Contribuțiile mele științifice, după obținerea doctoratului, includ 25 de articole și studii, dintre care 7 au apărut în reviste științifice indexate EBSCO, 4 în volumele conferințelor din străinătate, 4 în reviste științifice indexate CEEOL și 10 în volumele conferințelor din țară, în volume ocazionale sau în alte reviste.

Originalitatea articolelor publicate constă în aceea că supun atenției date care evidențiază specificul limbii române în contrast cu limbile engleză și germană, iar în plan

teoretic promovează rezultatele cercetării lingvistice românești în contextul cercetărilor recente pe plan internațional.

Capitolul al treilea cuprinde o expunere a rezultatelor cercetării și reunește cele mai importante contribuții, sub titlul *Verbele și nominalele psihologice - perspective comparative*. În ansamblul lor, articolele prezentate se articulează într-un studiu compact, amplu, ce vine în completarea tezei de doctorat. Menționăm că, în timp ce teza de doctorat a propus un studiu asupra nominalizărilor psihologice în engleză și germană, limbile germanice fiind rar abordate de lingviștii români, articolele elaborate de mine ulterior, și grupate în această sinteză, propun includerea datelor din limba română în discuția asupra proprietăților sintactice ale verbelor și nominalelor psihologice.

În centrul studiului se afla nominalele psihologice analizate în două configurații sintactice: nominalizările și construcțiile cu predicat verbal. Am argumentat că proprietățile specifice ale nominalelor psihologice derivate din verbe pot fi explicate prin referire la proprietățile surselor lor verbale și am propus câte o tipologie a nominalelor derivate, pentru cele trei limbi, bazată pe analiza topicii în nominalizări. În același sens, am demonstrat, pe baza unei serii de teste, că nominalele psihologice deverbale, la fel ca cele de tip acțiune, cu bază verbală tranzitivă, pot primi o interpretare de tip eveniment sau rezultat și că adjectivele referențiale joacă un rol în această distincție.

Pe de altă parte, nominalele psihologice nederivate apar în configurații sintactice cu predicat verbal, cu sens psihologic. Aceste construcții presupun existența unui argument Experimentator, ceea ce permite realizarea unei clasificări, pentru fiecare dintre cele trei limbi, în funcție de poziția argumentului Experimentator și de rolul tematic al argumentului realizat prin nominalul psihologic.

Proprietățile configurațiilor nominale și verbale sunt verificate și prin datele de ordin diacronic, ce provin din analiza textelor shakespeariene, ca documente pentru perioada modernă timpurie în istoria limbii engleze. În aceste texte, observăm co-existența structurilor arhaice, moștenite din engleza veche, de tipul construcțiilor impersonale psihologice, cu configurațiile verbale personale, mai noi în epocă, în timp ce nominalizarile psihologice sunt într-o fază incipientă, în care apar fără realizarea completă a structurii de argument.

La nivel frazeologic, am analizat expresiile idiomatice care exprimă emoții, în a căror grilă tematică rolul tematic de Experimentator este atribuit unui participant uman în poziție de subject sau complement direct. Pe baza acestei distincții am propus o tipologie a expresiilor idiomatice emotive, în patru limbi, și am sintetizat rezultatele cercetării pentru a demonstra existența unor tipare de exprimare idiomatică a emoțiilor, ce pot fi relevante și pentru alte limbi.

2. Partea a doua a tezei de abilitare, intitulată ***Direcțiile și perspectivele de dezvoltare a carierei profesionale***, este structurată pe cele două secțiuni menționate în titlu. Îmi propun continuarea activității pe cele trei direcții de cercetare, prin lansarea și coordonarea unor proiecte care să vizeze tratarea unor teme de lingvistică din perspective multiple: diacronic și/ sau sincron, cu focalizare pe o limbă sau comparativ cu alte limbi, cu date selectate din corpusuri sau din surse lexicografice, și să abordez două noi direcții de cercetare, derivate din cursurile pe care le predau la programele de masterat.

Câteva dintre temele de cercetare doctorală pe care doresc să le propun au drept obiectiv continuarea și aprofundarea cercetărilor pe direcțiile menționate în prima parte a tezei de abilitare. În acest sens, voi continua cercetările în domeniul *Sintaxei* prin studierea proprietăților sintactice și semantice ale unor grupuri de verbe și ale nominalelor derivate din acestea, în limba engleză și în alte limbi. O altă direcție de cercetare pe care doresc să o aprofundez este în domeniul *Istoriei limbii engleze* și se referă la aspecte legate de evoluția verbelor impersonale, la modificările de la nivelul topiciei, precum și la modificările de natură sintactică ce se pot observa în variantele textelor biblice în limba engleză. În domeniul *Lexicologiei* voi continua studierea grupurilor de expresii idiomatice, folosind o abordare care plasează frazeologia la interfața dintre lexicologie și sintaxă.

În perspectiva imediată, am în vedere și propunerea unor direcții de cercetare noi, prin includerea unor teme de cercetare derivate din cele două cursuri pe care le susțin la programele de master: *Varietăți ale limbii engleze* și *Noțiuni de gramatică integrată*. Astfel, intenționez să propun, ca nouă temă de cercetare, studierea unor tipare sintactice specifice varietăților limbii engleze, din perspectiva comparativă, pe baza datelor oferite de corpusuri. În afara generalizărilor teoretice, această temă poate avea aplicații în domeniul predării limbii engleze ca limbă internațională.

O altă temă de cercetare nouă va scoate în evidență rolul lingvisticii în didactica limbilor străine și va avea drept scop stabilirea modalităților de integrare a structurilor complexe, de tipul nominalizărilor, de exemplu, în textele de specialitate elaborate de studenți, în vederea dezvoltării competențelor de comunicare în scris în limba engleză, la nivel academic.

La finalul tezei de abilitare am menționat modalitățile prin care voi urmări creșterea vizibilității rezultatelor cercetării.

Raportarea rezultatelor întregii mele activități profesionale - didactice și de cercetare - realizată în această teză de abilitare demonstrează că dispun de competențele care legitimează capacitatea mea de a conduce cercetări doctorale în domeniul lingvisticii.